

KAPITOLA ... 123

OBSAH

88 ... AJOTINAK ...

První světová válka měla významný vliv na vývoj evropského kontinentu. Vzniklo mnoho nových států, vznikly i nové silné mocnosti. Významnou změnou byl vznik Sovětského svazu, který se stal nejdůležitějším faktorem v Evropě v 20. století. Po skončení války došlo k rozdělení Evropy na dvě velké bloky – socialistický a kapitalistický.

NEÚMORNOST DĚJIN aneb ÚVOD K POZNATELNOSTI FILOZOFIE DĚJIN ... 15

1. KAPITOLA ... 19

Vídeňský kongres 1814–1815 □ Systém rovnováhy □ Princip legitimity □ Německý spolek □ Svatá Aliance a Quadruple Alliance □ Závětří biedermeieru □ Století Vlasti a Národa □ Z barikády na Špilberk □ Povstání v Řecku □ Válka rusko-turecká □ Červencový převrat ve Francii 1830 □ Průmyslová revoluce Peníze dělají peníze □ Povstání v Polsku □ Nezávislost Belgie □ Rusko upevňuje své pozice

2. KAPITOLA ... 34

Jaro národů 1848–1849 □ Ohrožení habsburského panství □ Druhá republika ve Francii □ Nepokoje ve Vídni □ *O Metternichovi* □ Volba říšského sněmu □ Austroslavismus a Slovanský sjezd □ Barikády v Praze □ Konec nadějím s ústavou □ Vyhlášení nezávislosti v Uhrách □ Ruská armáda v roli četníka □ Rozehnání frankfurtského parlamentu □ Pruská celní unie □ Sčítání zájmů na Blízkém východě □ Krymská válka 1853–1856 □ Přičiny prohry Ruska

3. KAPITOLA ... 46

Zlatý věk viktoriánské Anglie □ Cavourovo úsilí o jednotu Itálie □ Válka s Rakouskem □ Garibaldiho vítězné tažení □ Vznik Italského království □ Velmocenské ambice Pruska □ Železem a krví □ Válka jako prostředek sjednocení □ Odstavení Rakouska □ Bismarckova bitva s králem □ Dualismus rakousko-uhereské monarchie □ Před rozhodující bitvou □ Emžská depeše □ Vyhlášení Německé říše □ Půlstoletí bdělosti □ Pařížská komuna

4. KAPITOLA ... 63

Industrializace □ Zmenšující se svět □ Bismarckův systém □ Spolek tří císařů □ Válečný poplach □ Sanstefanská smlouva □ Berlínský kongres □ Trojspolek □ Zajišťovací smlouva □ Přichází Vilém II. □ *O Bismarckovi* □ Vzestup Německa □ Pocit nejistoty □ Dvojdohoda □ Třetí republika ve Francii □ Následník jakobínů □ Liberalismus a splendid isolation □ Koloniální impérium □ Na modrém Dunaji □ Solidnost a jistota

5. KAPITOLA ... 77

Svět včerejška □ Rostoucí rivalita velmocí □ Dobývání Dálného východu □ Zajatce nebrat! □ Německo hledá místo na slunci □ Vstřík nepřátelským střelám □ Muslimové za císaře □ Srdečná dohoda □ Rusko-japonská válka 1905 □ Závody ve zbrojení □ Balkánské války □ Sarajevský atentát □ Strach před katem □ Válka, kterou nikdo nechtěl □ Diplomatické šarády □ Vpřed ve jménu Božím □ Kdyby žila babička Viktorie

6. KAPITOLA ... 90

Rozložení sil □ Poziční válka □ Zbytečné oběti □ Nahlodávání Ruska □ Bolševici trojským koněm □ Sebevražda monarchie □ Lenin a Trockij □ Říjnová revoluce □ Iluze o světové revoluci □ Závěr války □ Dvojnásobně vyhlášená republika □ Štábní vagón Nr. 2419 D □ Rozpad Rakouska-Uherska □ Čtrnáct Wilsonových bodů □ Vznik Československé republiky □ Podmínky kapitulace □ Nic není zapomenuto □ Vzájemné zklamání □ Divize znova v pohotovosti □ Jediný viník □ Na troskách tří monarchií □ Poučení z nedokonalosti

7. KAPITOLA ... 109

Výmarská republika □ Nacionální socialismus □ Problémy do kolébky □ Boje o sovětské Rusko □ Polsko-sovětská válka □ Maďarská republika rad □ Malá dohoda □ Neúprosné reparace □ Konference v Janově □ Německo-ruské sbližování □ Rapalsská bomba □ Vznik SSSR □ Italštý fašismus □ Pochod na Řím □ Nástup diktátorů □ Pokus o puč □ Obsazení Porúří □ Dawesův plán □ Myšlenka Panenvropy □ Locarno □ Ani jeden britský grátník □ Mezi Berlínem a Moskvou □ Reichswehr a Rudá armáda □ Briand-Kelloggův pakt

8. KAPITOLA ... 127

Černý pátek □ Evropská federace □ Hlasy pro NSDAP □ Konec reparací □ Hitlerův vzestup □ Cíle dosaženo □ Bezmocnost Společnosti národů □ Pakt čtyř □ Krach odzbrojovacích jednání □ Polská karta □ Vídeňské zvraty □ Německo-italské námluvy □ Poslušnost až za hrob □ Noc dlouhých nožů □ Kolektivní bezpečnost □ Královražda □ Plebiscit o Sársku □ Nebezpečná smířlivost □ Smlouvy s Moskvou □ Etiopské drama □ Zaslepenost velmocí □ Republikánské Španělsko □ Vojenský převrat □ Generál Franco □ Občanská válka □ *Komu zvoní hrana* □ Skryté měření sil

9. KAPITOLA ... 143

Osa z Evropy do Tokia □ Na řadě je Rakousko □ Ústup před násilím □ Anšlus □ Henlein a Runciman □ Nátlak Británie a Francie □ Spor ve vzdálené zemi □ Sami uprostřed Evropy □ Klamný mír □ Rozpad Československa □ V předevečer války □ Británie opouští appeasement □ Německo-sovětský pakt o neútočení □ Molotov není Žid □ Korespondence Hitler – Stalin □ Sféry vlivu rozděleny □ Selhání Británie a Francie □ Machiavelliho radost

10. KAPITOLA ... 160

Čtvrté dělení Polska □ Podivná válka □ Nr. 2419 D opět na kolejích □ Pakt tří bez Moskvy □ Raději zubař než Franco □ Molotov u Hitlera □ Bitva o Anglii □ Italské fiasco □ Pobít se mezi sebou □ Dohoda s Británií? □ Hessova mise □ Přepadení SSSR □ Atlantická charta □ Protihitlerovská koalice □ Pearl Harbor □ Odložení druhé fronty □ Bitva u Stalingradu a Kurska □ Velká trojka v Teheránu

11. KAPITOLA ... 176

Svobodná Paříž □ Polská otázka □ Postup Rudé armády □ Čs.-sovětská smlouva □ De Gaulle v Moskvě □ Jalta symbolem rozdělené Evropy □ Licitace jako v pokeru □ Zájmy USA □ Jedině možný přístup □ Eisenhower dodržuje linii □ Kdo nemá nárok na přežití □ Až do vítězné prohry □ *O Hitlerovi* □ Postupimská konference □ Trumanovy změny □ Kapitulace Japonska

12. KAPITOLA ... 190

Rozdělení Německa □ Norimberský proces □ Nároky Moskvy □ Rozdílnost systémů □ Formování sovětského impéria □ Levicový odklon □ Občanská válka v Řecku □ Preventivní útok □ Britsko-americké partnerství □ Churchillův projev ve Fultonu □ Spouštění železné opony □ *O Churchillovi* □ Bizonie-Trizonie □ Trumanova doktrína □ Konec výsluní □ Marshallův plán □ Nabídka k odmítnutí □ Impulz k integraci □ Založení Informbyra

13. KAPITOLA ... 208

Spor o nezávislost Jugoslávie □ Politické procesy □ Špionománie □ Mccarthismus □ USA upevňují své postavení □ Dvě rozdílné cesty □ Letecký most □ Vznik dvou německých států □ Kosmický předstih SSSR □ Atomová rovnováha □ 38. rovnoběžka □ Obranná politika SRN □ Hnutí za jednotnou Evropu □ Montánní unie □ Neakceptovatelná neutralita □ Pařížské dohody □ Varšavský pakt □ Výměna stráží □ Nenaplněné osvobození □ Následnické boje v Kremlu □ Neutralita Rakouska □ Duch Ženevy... □ ... a dloubání do žeber

14. KAPITOLA ... 223

XX. sjezd KSSS □ *Jeden den Ivana Děnisoviče* □ Výbuch v Polsku □ Maďarská bouře □ Vojenské řešení □ Západ nemá námitky □ Nenarušovat status quo □ Suezská krize □ Britské Waterloo □ Od EHS k Evropskému společenství □ Návrat de Gaulle □ Putování atomových hlavic □ Chruščov v USA □ Velmocenské ambice Francie □ Sestřelení U 2 □ Duel Kennedy – Chruščov □ Berlínská zed □ Šok pro německou veřejnost □ Svět na okraji propasti □ Kubánské dobrodružství □ Invaze v Zátoce sviní □ Rakety míří na New York □ Blokáda □ Svornost vojensko-průmyslových lobby

15. KAPITOLA ... 241

Elysejská dohoda □ Myšlenka celoevropské konference □ Studentská revolta kácí trůny □ Pražské jaro □ Nežádoucí destabilizace □ Invaze □ Ostpolitik □ Smlouva s Moskvou □ Německo-německé vztahy □ Vítězství Willyho Brandta... □ ... a jeho pád □ Vztahy SRN – ČSSR □ Politika détente a Helsinki □ Kara-

fiátová revoluce □ Likvidace posledních kolonií □ Španělsko bez caudilla □ Krize na Blízkém východě □ Válka v Indočíně □ Začátky kolapsu sovětského impéria

16. KAPITOLA ... 255

Lidská práva □ Tichá diplomacie □ Bělehradská konference □ Pokus o kontrolu zbrojení □ Sovětská invaze v Afghánistánu □ Polský kardinál papežem □ Mimořádný stav v Polsku □ Vázoucí odzbrojování □ Reaganovo obrácení protivníka □ Agonie gerontů □ Gorbačovovo nové myšlení □ Hvězdné války jako ve filmu □ Zbrojení a odzbrojení □ Nevydařená přestavba

17. KAPITOLA ... 267

Vzájemné porozumění □ Obavy z přestavby □ Bez vměšování Moskvy □ Posmrtné rehabilitace □ Změny ve východní Evropě □ Půjde o všechno □ Oslavy konce NDR □ Pád berlínské zdi □ 17. listopad 1989 v Praze □ Rozpad Československa □ Dominový efekt □ Udržet Německo rozdelené □ Respektovat přání lidu □ Zrácce Gorbačov □ Obavy ze sjednocení □ 1 + 1 = 1 □ Miliardy až na prvním místě □ Tajná mise bankéřů □ Jediný výsledek perestrojky

18. KAPITOLA ... 282

Volby do evropského parlamentu □ Společná měna □ Směřování k Evropské unii □ Hospodářský prostor □ Rozpuštění Varšavské smlouvy □ Nepředvídatelná politika □ Podivný puč a konec SSSR □ Rozpad jugoslávské federace □ Kosovo □ Proti vůli OSN □ Nové zaměření OBSE □ Partnerství pro mír □ Levicový odklon západní Evropy □ Multipolární svět?

19. KAPITOLA ... 293

Soudní instance určuje prezidenta □ Bin Ládinova akce □ Hlava v krabici □ Sjednotíme celý svět □ Osa zla □ Nutnost energetických zdrojů □ Válka jako globální podnik □ Souhlas i odpór □ Potřeba nepřítele □ Quo vadis, Evropo? □ Volební zvraty □ Neviditelná ruka globalizace □ Nechtění reprezentanti □ Exkluzivní klub □ Nezbytnost geopolitických systémů □ Dlouhý pochod

DOSLOV prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc. ... 306

POZNÁMKY ... 309

PŘÍLOHY ... 338

Královská Veličenstva a premiéři Spojeného království
Velké Británie a Severního Irska v 19. a 20. století ... 338

Císaři a prezidenti Francie v 19. a 20. století ... 340

Kancléři Německé říše, Spolkové republiky Německo
a předsedové vlád Německé demokratické republiky ... 341

Vládcové Ruska, SSSR a Ruské federace
v 19. a 20. století ... 342

Prezidenti USA ve 20. století ... 343

SEZNAM MAP ... 344

LITERATURA A PRAMENY ... 345

JMENNÝ REJSTŘÍK ... 357